

NBTC

Nederlands Bureau
voor Toerisme &
Congressen

De CO₂-impact van internationaal bezoek aan Nederland

Overheden en destiniemarketing-organisaties hebben in toenemende mate behoefte aan informatie over de brede impact van bezoekers op hun bestemming: niet alleen economisch, maar juist ook sociaal-maatschappelijk én ecologisch. Met meer inzicht kunnen ze betere keuzes maken: welke bezoeker past het beste bij hun ambities, welke maatregelen kunnen ze nemen om hun positieve impact te vergroten en wat kunnen ze doen om de negatieve impact te verlagen?

Hoewel de statistieken over impact nog schaars zijn, werkt NBTC aan het systematisch en structureel in kaart brengen van deze informatie, bijvoorbeeld via het dashboard 'Staat van de Bestemming' en de uitwerking van het bewonersprofiel van toerisme-model. Met deze publicatie verbreden we die marktinzichten door specifiek de CO₂-impact van internationale bezoekers te onderzoeken.

Om deze CO₂-data te genereren, hebben we gebruik gemaakt van het Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT). Dit onderzoek geeft inzicht in het reisgedrag en het profiel van internationaal verblijfsbezoek in het jaar 2022. Breda University of Applied Sciences (BUas) heeft, in opdracht van NBTC, een aanvullende berekening gemaakt van de CO₂-voetafdruk van die inkomende bezoekers. Hiermee hebben we een nieuw en uitvoeriger beeld verkregen van de bijdrage in CO₂-uitstoot, oftewel broeikasgassen, die wordt veroorzaakt door inkomend bezoek.

De volgende onderwerpen komen in deze publicatie aan bod

- De CO₂-uitstoot van inkomend verblijfsbezoek
 - ingedeeld naar transport, accommodatie en vervoer naar activiteiten
 - uitgesplitst op herkomstland
- Eco-efficiency van inkomend verblijfsbezoek
- Voornaamste bevindingen
- Onderzoeksverantwoording

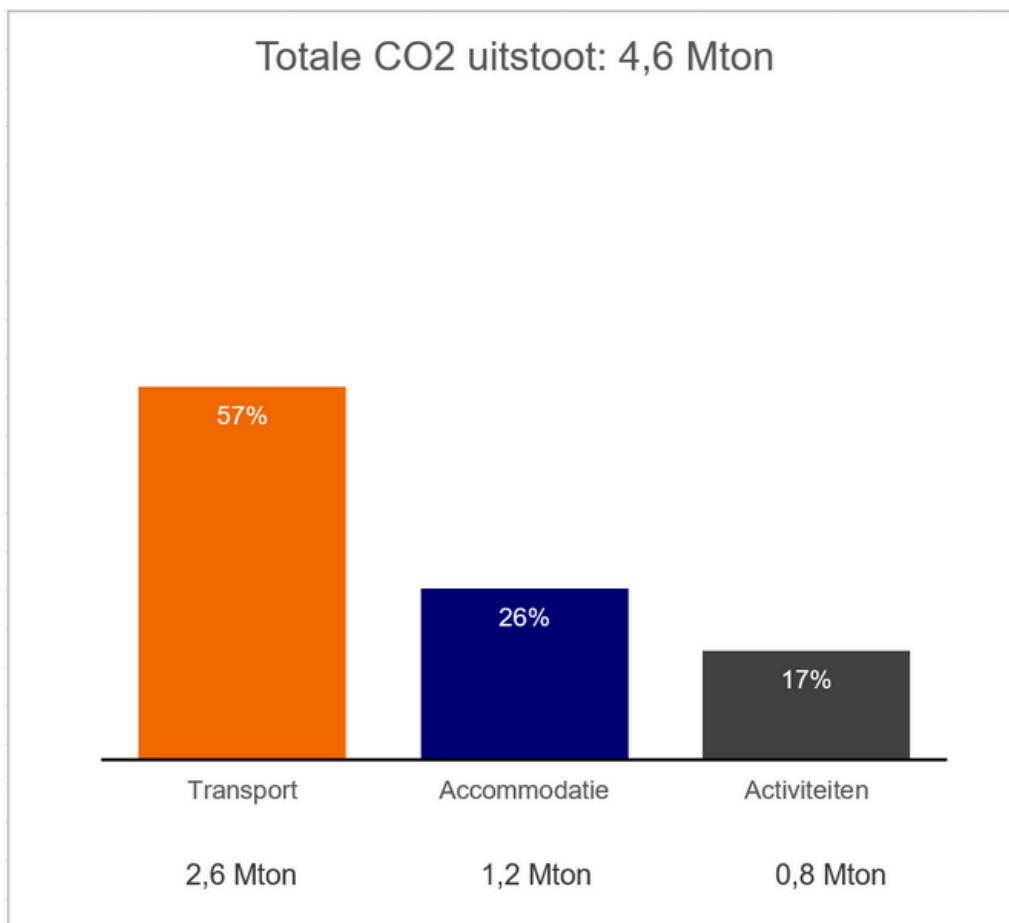
CO₂-impact van inkomend verblijfsbezoek

In het Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT) zijn elf voorname herkomstlanden opgenomen: Duitsland, België, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Spanje, Italië, Polen, Oostenrijk, Zweden en de Verenigde Staten. In 2022 brachten 12,8 miljoen gasten uit deze gebieden een bezoek aan Nederland, met een gemiddelde verblijfsduur van zeven dagen.

De totale CO₂-voetafdruk van deze bezoeken is gelijk aan 4,6 Mton CO₂. In de uitstootcijfers zit de gehele reis, bestaande uit drie onderdelen:

- Transport naar Nederland (vliegtuig, auto, trein, etc.)
- Het verblijf in accommodaties (hotel, campings, etc.)
- Vervoer naar activiteiten tijdens het verblijf (bv. naar een dierentuin of attractiepark)

Figuur 1 illustreert welk aandeel deze componenten hebben in het totaal. Het transport vertegenwoordigt 57% van de totale CO₂-uitstoot. Dit is ruim tweemaal meer dan accommodaties, met 26%. Het vervoer naar activiteiten representeert 17% van het totaal.

Figuur 1: aandeel componenten in CO₂-uitstoot

De 4,6 Mton aan uitstoot blijft wellicht nog een abstract getal. Om dit in perspectief te zetten, zijn er enkele andere cijfers beschikbaar. Ter vergelijking: de uitstoot van landbouw in Nederland kwam in 2022 uit op 5,5 Mton*. Tot slot is de totale Nederlandse CO₂-uitstoot 159 Mton*.

Deze cijfers staan niet tot elkaar in verhouding, maar het geeft een beeld van de bijdrage in CO₂ afkomstig van internationale bezoeken uit de gemeten landen.

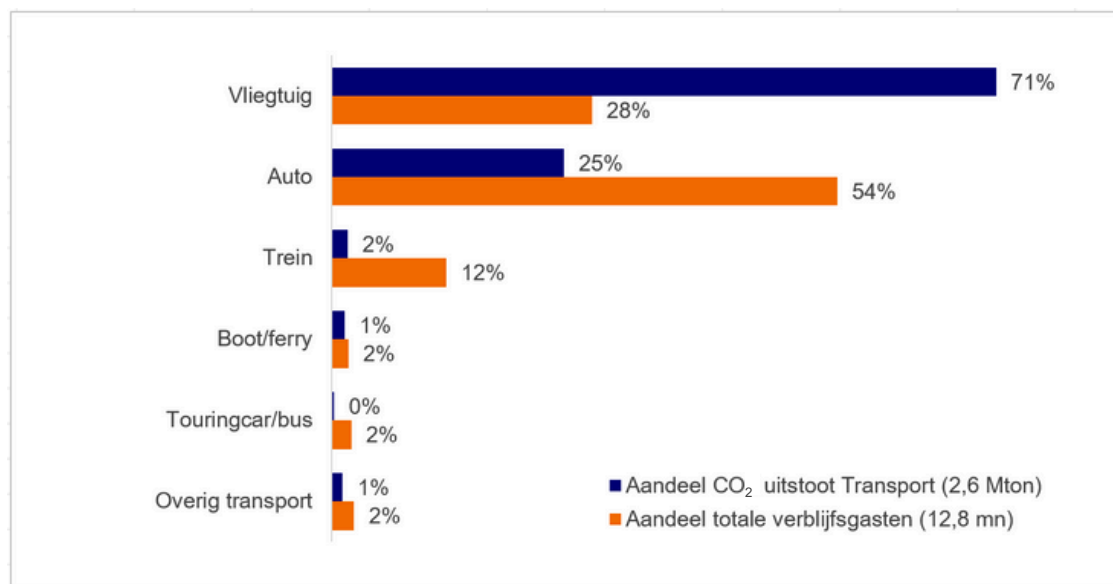
* Bron: Emissieregistratie (2022)

Transport

Wanneer we inzoomen op alleen transport, zorgen vliegreizen voor 71% van de totale CO₂-uitstoot à 2,6 Mton. Dit aandeel wordt gegenereerd door slechts 28% van het totale aantal verblijfsgasten.

Meer dan de helft van het aantal verblijfsgasten reist per auto naar Nederland. Dit zorgt gezamenlijk voor een kwart van de totale CO₂-uitstoot.

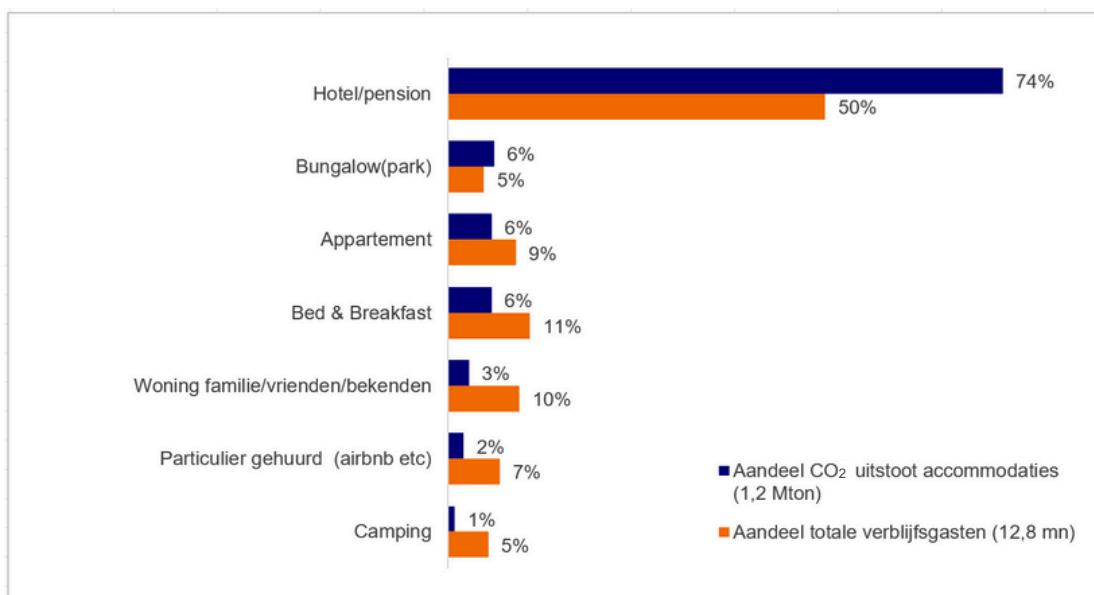
Figuur 2: Aandeel CO₂-uitstoot en gasten per transporttype

Ruim één op de tien internationale verblijfsgasten reist naar Nederland af per trein; de CO₂-uitstoot hiervan is slechts 1,7% van het totaal binnen transport.

Accommodaties

Van accommodaties is 1,2 Mton CO₂ afkomstig, ruim een kwart van de totale CO₂-uitstoot (4,6 Mton). 75% hiervan is gelinkt aan hotels, terwijl slechts de helft van de verblijfsgasten in een hotel verbleef. Onder verblijfsgasten uit alle landen is dit het voorkeursverblijf. De andere accommodatietypen zijn ruim minder geboekt en hebben daarnaast een lagere CO₂-uitstoot per nacht.

Opvallend is dat 5% van de verblijfsgasten de voorkeur geeft aan een camping en dat deze verblijven slechts 0,9% van CO₂-uitstoot binnen accommodaties opbrengt. In figuur 10 in de onderzoeks-verantwoording staat een overzicht van de CO₂-uitstoot per nacht per accommodatie.

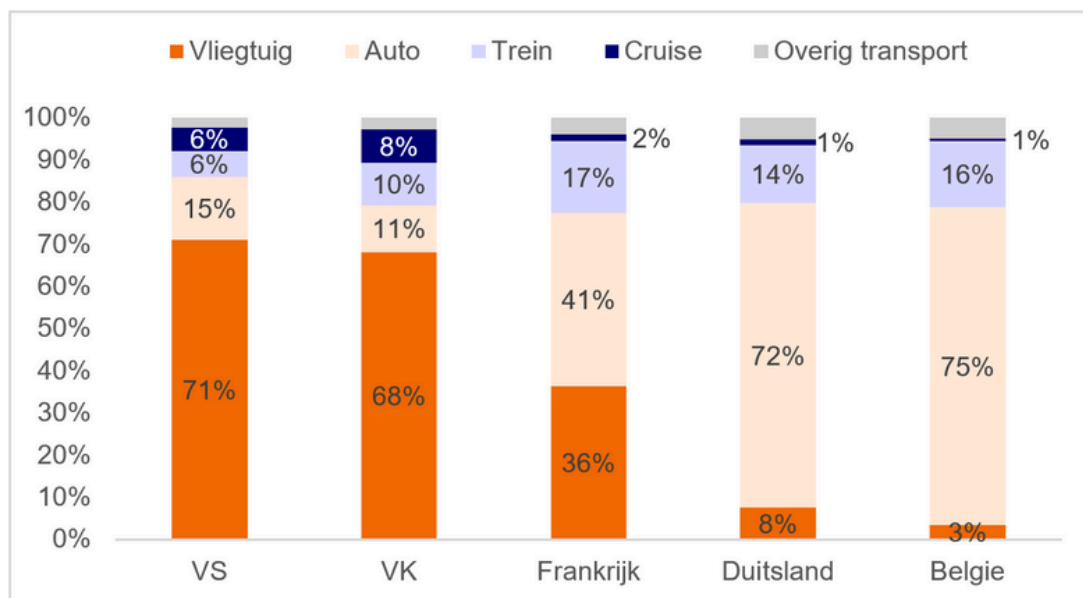
Figuur 3: Aandeel CO₂-uitstoot en gasten per nacht per accommodatie

Uitstoot per herkomstland

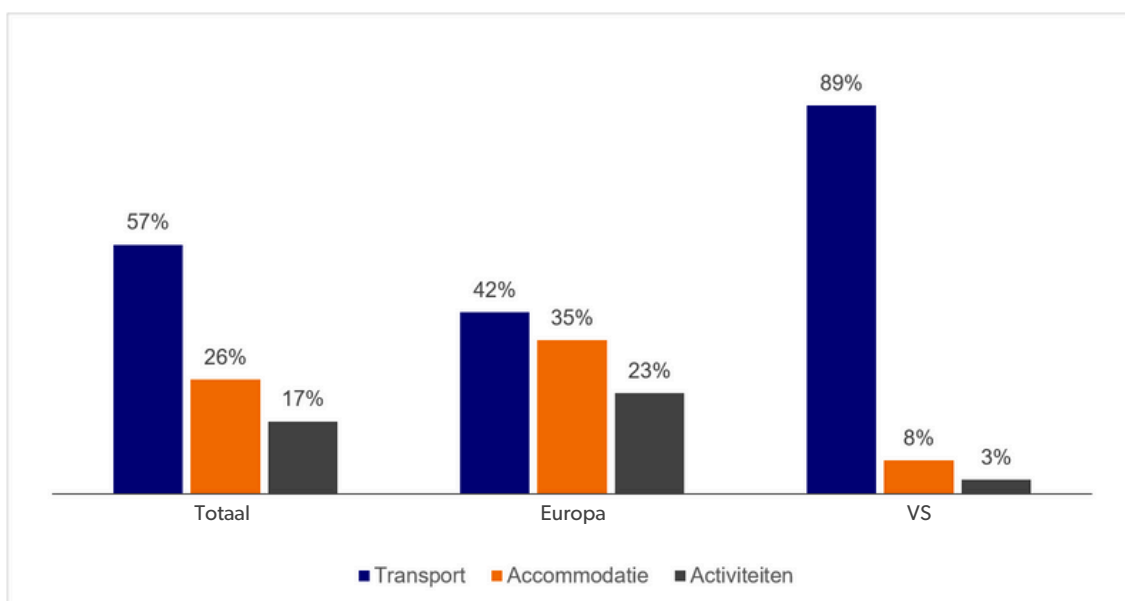
Naast een analyse per onderdeel van de reis, kunnen we ook kijken naar de totale uitstoot per herkomstland.

In het vervolg zoomen we in op de CO₂-uitstoot per land. Bij de uitstoot van een land zijn de drie genoemde componenten allen inbegrepen (transport, accommodaties en vervoer naar de activiteit). Eerder zagen we dat transport naar het land van bestemming en ook de reisafstand, een grote rol speelt in de CO₂-uitstoot. Vanuit het Onderzoek Inkomend Toerisme weten we per land welk type transport relatief veel of weinig is gebruikt. Dit is te zien in figuur 4 en dient als referentie bij de duiding van CO₂-uitstoot, omdat het zwaar kan meewegen in de berekeningen voor een land.

Figuur 4: aandeel transporttypen per land

Binnen Europa relateert 42% van de CO₂-uitstoot aan transport. Gezien de bovenstaande reisverhoudingen is dit goed te verklaren: het vliegtuig wordt door Europeanen minder gebruikt vergeleken met reizigers vanuit de Verenigde Staten. Daarnaast zijn de reisafstanden vele malen korter. Maar liefst 89% van de totale CO₂-uitstoot voor de VS relateert aan transport. Dit linkt met name aan de langeafstandsvluchten naar Nederland.

Figuur 5: aandeel CO₂-uitstoot per component

Uitstoot per herkomstland

De vijf landen waar de meeste verblijfsgasten vandaan komen, zijn verantwoordelijk voor 85% van de totale CO₂-uitstoot, zoals weergegeven in figuur 6. Duitsland en de Verenigde Staten nemen bijna twee derde van de totale CO₂-uitstoot voor hun rekening. Er bestaat echter een groot verschil tussen beide landen: één miljoen Amerikanen zijn goed voor 33% van de totale uitstoot, terwijl bijna zes miljoen Duitsers 31% van de totale CO₂-uitstoot teweegbrengen.

De impact van bezoeken vanuit de VS, of in feite van langeafstandsvluchten in het algemeen, is daarmee groot. Van de totale CO₂-uitstoot relateert 40% aan reisafstanden van 2.000 kilometer of meer. Dit linkt aan slechts 16% van de verblijfsgasten. Daarbij komt dat in 2022 de intercontinentale reizen nog niet tot op het niveau van 2019 waren hersteld. Ter illustratie: de Amerikaanse verblijfsbezoeken haalden in 2022, in de nasleep van de coronapandemie, 73% van de aantallen in 2019 (op basis van CBS) en NBTC verwacht voor 2024 dat het aantal bezoekers uit de VS 7% hoger zal zijn dan in 2019. Daarmee wordt de impact op de CO₂-uitstoot vanuit deze markt nog omvangrijker.

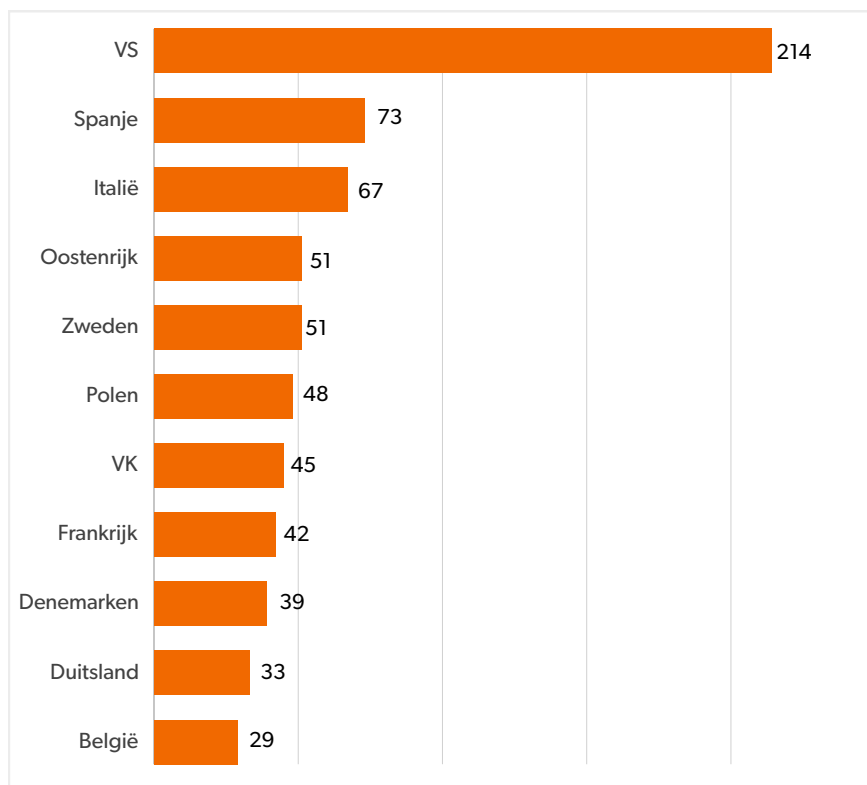
Herkomst	CO ₂ -uitstoot		Verblijfsgasten	
	Mton	Aandeel	Aantal (x1000)	Aandeel
Totaal	4,566	100%	12.778	100%
VS	1,491	33%	1.029	8%
Duitsland	1,414	31%	5.873	46%
VK	0,363	8%	1.198	9%
België	0,342	7%	2.198	17%
Frankrijk	0,252	6%	820	6%

Figuur 6: CO₂-uitstoot en gasten per land

17% van de bezoekers aan Nederland komt uit België. Hun aandeel aan de totale uitstoot is met 7% erg laag. Dit komt met name door de korte reisafstand (vooral vanuit Vlaanderen), het laagste aandeel vliegen en de kortste verblijfsduur van alle landen (5 dagen).

Uitstoot per herkomstland

Figuur 7: gemiddelde CO₂-uitstoot per dag (KG)

Naast totalen voor landen, levert een blik op de gemiddelde CO₂-uitstoot per dag ook interessante inzichten op. Ter referentie: de dagelijkse CO₂-uitstoot van een Nederlander komt uit op 19,9 kg CO₂ per dag*. In de lijst hieronder scoort de Belgische bezoeker het laagst, gevolgd door de bezoekers uit Duitsland, met respectievelijk 29 en 33 kg CO₂. Dit is zes tot zeven keer lager per dag dan voor bezoekers uit de Verenigde Staten. Het Verenigd Koninkrijk staat in de middenmoot: ondanks een nadrukkelijke voorkeur voor vliegen (68%) is de reisafstand (en daarmee de uitstoot) relatief beperkt.

België en Duitsland zijn de enige twee landen waarbij de uitstoot vanuit accommodaties hoger ligt dan voor transport. Voor België ligt ook de CO₂-uitstoot van het vervoer naar activiteiten in Nederland hoger dan het vervoer naar Nederland. Dit is in die zin interessant omdat aansturing op meer neutrale CO₂-keuzes op andere aspecten van het verblijf kan liggen. Bij landen met een hoge CO₂-uitstoot per dag ligt de nadruk op transport, dat meer dan 50% van het totaal veroorzaakt door een combinatie van langere reisafstanden en een hoger gebruik van het vliegtuig.

Herkomstland	Aandeel in totale CO ₂ -uitstoot		
	Transport	Accommodatie	Activiteiten
Totaal	57%	26%	17%
VS	89%	8%	3%
Spanje	67%	21%	12%
Italië	65%	21%	13%
Zweden	56%	29%	16%
Oostenrijk	54%	28%	18%
Polen	62%	21%	17%
Denemarken	43%	36%	21%
Frankrijk	47%	31%	21%
VK	50%	31%	18%
Duitsland	33%	40%	27%
België	23%	47%	30%

Figuur 8: Aandeel CO₂-uitstoot per component per land

Tot slot is de uitstoot per land afgezet tegen de gemiddelde bestedingen tijdens een verblijf. Dit geeft inzicht in het aantal euro's dat een bezoeker uitgeeft per kilogram CO₂. Hoe hoger dit getal, hoe meer elke kilo CO₂ heeft opgebracht. De gedachte hierachter is dat het ondanks de hoge uitstoot van bezoekers uit bepaalde landen, zoals de VS, het economisch toch van waarde kan zijn om die specifieke gasten aan te trekken.

We zien in figuur 9 dat Belgen de Nederlandse economie €2,76 per kilo CO₂ opbrengen. Voor Amerikanen is dit minder dan één euro. Ondanks de gemiddeld hogere uitgaven van Amerikanen tijdens hun verblijf, 'compenseren' zij hun uitstoot daarmee niet.

Land	Uitgaven per verblijf (in euro's)	CO ₂ per verblijf (in kilos)	Eco-efficiency
België	429	156	2,76
Denemarken	870	328	2,66
Duitsland	617	241	2,56
VK	715	303	2,36
Polen	820	362	2,27
Oostenrijk	820	370	2,21
Frankrijk	657	307	2,14
Zweden	870	434	2,01
Italië	835	471	1,77
Spanje	835	527	1,59
VS	1.425	1.449	0,98

Figuur 9: Eco-efficiency per land

Vanzelfsprekend zijn uitgaven niet het enige positieve dat bezoekers met zich mee kunnen brengen. Daarom werken we bij NBTC momenteel aan het in kaart brengen van allerlei soorten impact: economisch, sociaal en ecologisch, om de totale waarde van bezoekers uit verschillende markten in te kunnen schatten.

In deze publicatie onderzochten we de CO₂-impact van bezoekers uit elf voorname herkomstlanden en analyseerden we waar deze impact vooral vandaan komt. Op basis van deze resultaten identificeren we drie belangrijke takeaways.

1. (Langeafstands)vluchten zijn verantwoordelijk voor een significant deel van de uitstoot van bezoekers aan Nederland.

Transport an sich is al goed voor 57% van de totale uitstoot van bezoekers aan Nederland en daarvan wordt weer 71% veroorzaakt door vluchten, terwijl slechts 28% van de bezoekers in 2022 met het vliegtuig kwam. Dat maakt de impact van vliegen onevenredig groot, vergeleken met bijvoorbeeld de auto (54% van de bezoekers, 25% van de transportuitstoot). Daarbovenop is de impact van langeafstandsvliegen nog extra groot. Vluchten van langer dan 2.000 kilometer zijn goed voor 40% van de totale uitstoot, terwijl slechts 16% van de verblijfgasten hier gebruik van maakt.

Daarbij komt dat de luchtvaart niet eenvoudig te verduurzamen is. Voor bestemmingen die internationale bezoekers willen aantrekken is het daarom goed te beseffen dat bezoekers vanuit landen zoals de VS altijd een significant aandeel broeikasgasemissies met zich mee zullen brengen.

2. Amerikanen geven het meeste geld uit, maar niet genoeg om hun aandeel CO₂ te compenseren.

Ondanks de hoge uitgaven van Amerikanen, geven zij per kilo uitgestoten CO₂ het minst uit. Bestemmingen die naast de economische impact ook de impact van bezoekers op het klimaat mee willen nemen in hun besluitvormingsproces, kunnen zich dan ook beter richten op Belgen, Duitsers of Denen.

3. Het faciliteren van duurzaam transport en het verduurzamen van hotels en attracties kan een groot effect hebben.

Bereikbaarheid met het openbaar vervoer, maar ook faciliteiten voor elektrische auto's kunnen bestemmingen in staat stellen om bezoekers aan te trekken die op een duurzame manier reizen. Dit scheelt een fors aandeel van de uitstoot van bezoekers. Daarbij kunnen bestemmingen inzetten op het verduurzamen van attracties en accommodaties, en dan met name hotels. Door heel Nederland boeken samenwerkingsverbanden van ondernemers en overheden hierop voortuitgang.

In dit rapport duiden we CO₂-uitstoot als volgt aan:

- in kilogrammen (kg), om in te zoomen op uitstoot per dag of per verblijf
- in megaton (Mton), om totalen aan te duiden voor bijvoorbeeld een land. In orde van grootte staat één megaton CO₂ gelijk aan 1 miljard kilogram CO₂.

Zowel de directe als indirecte uitstoot (gedeeltelijk) is meegenomen. De directe uitstoot bevat de emissies van vervoersmiddelen (auto, vliegtuig, trein), zowel naar als binnen Nederland. Ook de emissies van accommodaties (hotels, campings, etc.) zijn onderdeel van de directe uitstoot zoals het verbruik van gas, water en elektra. De indirecte uitstoot gaat in dit onderzoek om de productie van brandstof en elektriciteit.

Voor elke individuele reis is een carbon footprint berekend. Hierin heeft BUas een aantal stappen gevolgd:

- Voor de reisafstand naar Nederland is de zogenoemde “great circle distance” gebruikt: oftewel de kortste afstand van herkomstland naar bestemming Nederland. Voor vliegreizen is een gemiddelde CO₂-uitstoot per persoon per kilometer gehanteerd, rekening houdend met afstandsklassen en omvliegfactoren. In de doorrekening van BUAS zijn non-CO₂ effecten (ofwel CO₂-equivalenten) niet meegenomen. Dit zijn bijvoorbeeld stikstofoxide, methaan en CFC's. Deze kunnen de carbon footprint verdubbelen (Klower et al, 2022).
- Per transporttype, accommodatie en specifieke activiteiten is een emissiefactor toegekend per dag. De emissiefactor voor auto's houdt geen rekening met de mix aan voertuigen (bv elektrisch vs. benzine) omdat dit niet is meegenomen in het Onderzoek Inkomend Toerisme.

Voor de CO₂-uitstoot van de gehele reis zijn bovengenoemde emissiefactoren vermenigvuldigd met de afgelegde afstand en de reisduur, oftewel het aantal dagen.

Onder accommodaties zijn in het Onderzoek Inkomend Toerisme (OIT) alle vormen opgenomen, inclusief Airbnb, een tweede woning en privéverhuur. De volgende emissiefactoren zijn meegenomen per accommodatie:

Accommodatie	CO ₂ per nacht (KG)
Hotel / pension	20,6
Bed & Breakfast	7,9
Appartement	7,9
Bungalow(park)	15,1
Camping	2,0
Groepsaccommodatie	7,9
Particulier gehuurde accommodatie (Airbnb etc)	15,1
Boot	3,0
Tweede woning / vaste standplaats op camping/bungalowpark	14,3
Woning van familie / vrienden / bekenden	4,0
Anders	15,6

Figuur 10: Emissiefactoren per accommodatie

NBTC is dé destiniatiemanagement-organisatie van Nederland. We werken voor en met partijen uit verschillende sectoren aan de positionering, ontwikkeling en marketing van ons land. Dit doen we ten behoeve van een leefbare, geliefde en waardevolle bestemming Nederland; voor bezoekers, bedrijven en bewoners.

Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
Prinses Catharina-Amaliastraat 5
2496 XD Den Haag
Postbus 63470
2502 JL Den Haag
www.nbtc.nl

Contactpersoon voor deze publicatie:
Eelco Snip: esnip@holland.com

Coverfoto:
© Aranka Sinnema
via de [NBTC Mediabank](#)

Deze publicatie is een uitgave van NBTC en partners.
Meer informatie? Zie nbtc.nl.

NBTC

Nederlands Bureau
voor Toerisme &
Congressen